

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ

ΓΝΩΜΗ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ

της 19ης Σεπτεμβρίου 2003

κατόπιν αιτήματος του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης σχετικά με το σχέδιο Συνθήκης για τη
θέσπιση Συντάγματος της Ευρώπης

(CON/2003/20)

(2003/C 229/04)

A. Εισαγωγή

1. Στις 21 Ιουλίου 2003, η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα (ΕΚΤ) έλαβε αίτημα του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης να διατυπώσει τη γνώμη της σχετικά με το σχέδιο Συνθήκης για τη θέσπιση Συντάγματος της Ευρώπης (εφεξής καλούμενο «σχέδιο Συντάγματος»). Η Ευρωπαϊκή Συνέλευση για το Μέλλον της Ευρώπης (εφεξής καλούμενη «Ευρωπαϊκή Συνέλευση») ενέκρινε το σχέδιο Συντάγματος σε δύο στάδια, στις 13 Ιουνίου και 10 Ιουλίου 2003, και το υπέβαλε στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο της Θεσσαλονίκης στις 20 Ιουνίου και στην ιταλική προεδρία στις 18 Ιουλίου 2003. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο χαιρέτισε το σχέδιο Συντάγματος ως μια καλή βάση εκκίνησης για τη διάσκεψη των αντιπροσώπων των κυβερνήσεων των κρατών μελών (Διακυβερνητική Διάσκεψη ή ΔΚΔ), την οποία έχει συγκαλέσει η ιταλική προεδρία για τις 4 Οκτωβρίου 2003.

2. Η αρμοδιότητα της ΕΚΤ να διατυπώνει τη γνώμη της βασίζεται στο άρθρο 48 της συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση, το οποίο απαιτεί τη γνώμη της ΕΚΤ σε περίπτωση θεσμικών μεταβολών στο νομισματικό τομέα. Το σχέδιο Συντάγματος τροποποιεί και ενσωματώνει σε ενιαία συνθήκη τις υπάρχουσες ιδρυτικές συνθήκες της Ευρωπαϊκής Ένωσης και, με την επικύρωση και έναρξη ισχύος του, θα αποτελεί το θεμελιώδες πρωτογενές δικαίο της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Συνεπώς, το σχέδιο Συντάγματος, με την ενσωμάτωσή σε αυτό του τίτλου VII («Οικονομική και νομισματική πολιτική») της συνθήκης ΕΚ, άπτεται της νομικής βάσης της ΕΚΤ και του Ευρωπαϊκού Συστήματος Κεντρικών Τραπεζών (ΕΣΚΤ) και συνεπώς εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 48 της συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση. Σύμφωνα με την πρώτη πρόταση του άρθρου 17.5 του εσωτερικού κανονισμού της ΕΚΤ, το διοικητικό συμβούλιο της ΕΚΤ εξέδωσε την παρούσα γνώμη ⁽¹⁾.

3. Η ΕΚΤ δεν υπήρξε ούτε επίσημο μέλος ούτε επίσημος παρατηρητής της Ευρωπαϊκής Συνέλευσης. Εν τούτοις, ο πρόεδρος της ΕΚΤ προσκλήθηκε σε ακρόαση εμπειρογνομόνων της ομάδας εργασίας «Οικονομική Διακυβέρνηση» στις 13 Σεπτεμβρίου 2002, κατά τη διάρκεια της οποίας μετέφερε τις εισαγωγικές απόψεις της ΕΚΤ σχετικά με νομισματικά και χρηματοοικονομικά θέματα. Περαιτέρω, στις 8 Μαΐου και 5 Ιουνίου 2003, ο πρόεδρος της ΕΚΤ διαβίβασε στον πρόεδρο της

Ευρωπαϊκής Συνέλευσης σχόλια και προτάσεις αναφορικά με τη σύνταξη του κειμένου, σχετικά με θέματα που αφορούν την ΕΚΤ και το ΕΣΚΤ.

B. Γενικές παρατηρήσεις

4. Η ΕΚΤ χαιρέτιζε το σχέδιο Συντάγματος, το οποίο απλουστεύει, οργανώνει αποτελεσματικά και αποσαφηνίζει το νομικό και θεσμικό πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Ενισχύει την ικανότητα της Ένωσης να δρα τόσο σε ευρωπαϊκό όσο και σε διεθνές επίπεδο και, ως εκ τούτου, αποτελεί σημαντικό βήμα στην προετοιμασία της Ένωσης για το μέλλον, αίτημα που είχε διατυπωθεί στη Δήλωση του Λάκεν.

5. Η ΕΚΤ αντιλαμβάνεται ότι η μεταφορά των διατάξεων που αφορούν την ΕΚΤ και το ΕΣΚΤ από τη συνθήκη ΕΚ στο Σύνταγμα δεν θα επιφέρει μεταβολές επί της ουσίας, και ότι τα καθήκοντα, η εντολή, το θεσμικό και νομικό καθεστώς της ΕΚΤ και του ΕΣΚΤ παραμένουν ουσιαστικά αμετάβλητα. Η ΕΚΤ, ενώ προσδίδει μεγάλη αξία στη θεσμική και λειτουργική σταθερότητα στο νομισματικό τομέα, έχει επίγνωση του γεγονότος ότι ένα νέο Σύνταγμα θα έχει αναπόφευκτες επιπτώσεις στο θεσμικό πλαίσιο. Η ΕΚΤ κρίνει ότι οι προσαρμογές και επικαιροποιήσεις που προβλέπει η τρέχουσα συνταγματική διαδικασία δεν επηρεάζουν τη σταθερότητα αυτή.

6. Ζητήθηκε από την ΕΚΤ να διατυπώσει τη γνώμη της όσον αφορά κείμενο το οποίο αναφέρεται στο καταστατικό του Ευρωπαϊκού Συστήματος Κεντρικών Τραπεζών και της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας (στο εξής το «καταστατικό») καθώς και στα λοιπά πρωτόκολλα που αφορούν την οικονομική και νομισματική ένωση (ΟΝΕ), χωρίς αυτά να έχουν προσαρτηθεί ως παραρτήματα στο εν λόγω κείμενο. Η παρούσα γνώμη βασίζεται σε δύο κρίσιμες και σχετικές μεταξύ τους προϋποθέσεις. Η πρώτη είναι ότι, στην ουσία τους, το καταστατικό και τα λοιπά πρωτόκολλα που αφορούν την ΟΝΕ δεν θα υποστούν μεταβολές, και ότι τα εν λόγω έγγραφα θα προσαρτηθούν στο Σύνταγμα, του οποίου και θα αποτελούν αναπόσπαστο μέρος, όπως προβλέπεται στο άρθρο IV-6 αυτής. Η δεύτερη προϋπόθεση είναι ότι όλα τα μέρη του σχεδίου συνταγματικής συνθήκης, συμπεριλαμβανομένου του καταστατικού και των λοιπών πρωτοκόλλων που αφορούν την ΟΝΕ θα διατηρήσουν την αξία τους ως πρωτογενές δικαίο, δηλαδή το ίδιο επίπεδο ιεραρχίας όπως άλλα μέρη της Συνθήκης.

⁽¹⁾ Το κείμενο του σχεδίου Συντάγματος στο οποίο στηρίχθηκε η παρούσα γνώμη είναι το έγγραφο CON 850/03 της 18ης Ιουλίου 2003, όπως ανακοινώθηκε από τη Γραμματεία της Ευρωπαϊκής Συνέλευσης.

Η παρούσα γνώμη βασίζεται στην προϋπόθεση ότι το καταστατικό δεν θα μεταβληθεί στην ουσία του. Εν τούτοις, η ΕΚΤ αντιλαμβάνεται ότι θα χρειαστεί να γίνουν μη ουσιώδεις τροποποιήσεις στο καταστατικό, ιδίως για να προσαρμοστεί η ορολογία και για να εισαχθούν παραπομπές στη νέα αρίθμηση των διατάξεων του Συντάγματος, καθώς επίσης και για να επικαιροποιηθούν διατάξεις που είναι πια ξεπερασμένες. Η ΕΚΤ θα επιθυμούσε να συμπράξει στις προπαρασκευαστικές εργασίες για τυχόν τέτοιου είδους αναθεώρηση του καταστατικού.

7. Στην παρούσα γνώμη, η ΕΚΤ αναφέρει ορισμένα άρθρα του σχεδίου Συντάγματος που άπτονται της άσκησης των λειτουργιών και καθηκόντων της, και τα οποία θα έχριζαν περαιτέρω διασαφήσεων, προσαρμογών τεχνικής φύσης και τροποποιήσεων στη διατύπωσή τους. Οι προτάσεις που αφορούν στη σύνταξη του κειμένου βρίσκονται συγκεντρωμένες στο παράρτημα της παρούσας γνώμης, για πιο εύκολη αναφορά σε αυτές.

Γ. Οι στόχοι και οι αρμοδιότητες της Ένωσης

8. Το άρθρο I-3 παράγραφος 3 του σχεδίου Συντάγματος ορίζει ότι «Η Ένωση εργάζεται για τη βιώσιμη ανάπτυξη της Ευρώπης με γνώμονα μια ισόρροπη οικονομική μεγέθυνση...». Το άρθρο 2 της συνθήκης ΕΚ αναθέτει στην Κοινότητα την αποστολή να προάγει την «μη πληθωριστική ανάπτυξη» και το άρθρο 4 παράγραφος 3 αναφέρει τις «σταθερές τιμές» ως «κατευθυντήριες αρχές» για τις δράσεις τόσο της Κοινότητας όσο και των κρατών μελών. Η ΕΚΤ εκφράζει τη λύπη της για το ότι στο άρθρο I-3, το οποίο αναφέρεται στους στόχους της Ένωσης, δεν γίνεται παρόμοια ρητή αναφορά στη σταθερότητα των τιμών. Η σταθερότητα των τιμών δημιουργεί εμπιστοσύνη στην μακροπρόθεσμη αξία του ευρώ και μεταφράζεται σε χαμηλά και σταθερά μακροπρόθεσμα επιτόκια, πράγμα που με τη σειρά του αποφέρει υψηλό επίπεδο επενδύσεων και, τελικά, ανάπτυξη και απασχόληση. Η σταθερότητα των τιμών αποκλείει επίσης την *ad hoc* αναδιανομή του πλούτου που συνεπάγεται η αύξηση των τιμών. Για το λόγο αυτό, η ΕΚΤ θα εξέφραζε την ικανοποίησή της εάν στο σχέδιο Συντάγματος η κατευθυντήρια αρχή των σταθερών τιμών διατηρούσε την εξέχουσα θέση που κατέχει σήμερα στην πρώτη γραμμή της συνθήκης ΕΚ· η ΕΚΤ θα ήθελε επίσης να προτείνει την εισαγωγή αναφοράς στη «μη πληθωριστική ανάπτυξη», στο άρθρο I-3 παράγραφος 3 του σχεδίου Συντάγματος: «Η Ένωση εργάζεται για τη βιώσιμη ανάπτυξη της Ευρώπης με γνώμονα μια ισόρροπη και μη πληθωριστική οικονομική μεγέθυνση...». Εναλλακτικά, θα μπορούσε να εξεταστεί μία αναφορά στη σταθερότητα των τιμών.
9. Το άρθρο I-12 του σχεδίου Συντάγματος συγκαταλέγει στις αποκλειστικές αρμοδιότητες της Ένωσης τη «νομισματική πολιτική, για τα κράτη μέλη που έχουν υιοθετήσει το ευρώ». Στο πλαίσιο του άρθρου I-12, ο όρος «νομισματική πολιτική» δεν θα πρέπει να ερμηνεύεται με τη στενή και τεχνική έννοιά του, ως αναφερόμενος μόνο στο βασικό καθήκον του ΕΣΚΤ, στο οποίο αναφέρεται το άρθρο III-77 παράγραφος 2 στοιχείο α) του σχεδίου Συντάγματος. Μια τόσο στενή θεώρηση ούτε δικαιολογείται ούτε και σκοπείται. Αντίθετα με την ανωτέρω περιοριστική ερμηνεία, η ΕΚΤ αντιλαμβάνεται τον όρο «νομισματική πολιτική» ως αυτός να αντανάκλα τον τίτλο του τμή-

ματος 2 του κεφαλαίου II του τίτλου III του μέρους III του σχεδίου Συντάγματος, και συνεπώς θεωρεί ότι αυτός περιλαμβάνει όλες τις αποκλειστικές αρμοδιότητες που σχετίζονται με το ευρώ, όπως αυτές περιγράφονται στις σχετικές διατάξεις του σχεδίου Συντάγματος, και ιδίως στα άρθρα III-77 και III-78.

Δ. Το θεσμικό καθεστώς της ΕΚΤ και του ΕΣΚΤ

Το θεσμικό πλαίσιο της Ένωσης

10. Το καθεστώς της ΕΚΤ στο θεσμικό πλαίσιο της Ένωσης διέπεται από το άρθρο I-29 του σχεδίου Συντάγματος, βάσει του οποίου η ΕΚΤ θα αποτελούσε ένα από τα «Λοιπά όργανα» της Ένωσης. Το άρθρο I-29 διατηρεί τα ουσιώδη χαρακτηριστικά της ΕΚΤ, ιδίως την ανεξαρτησία της, συμπεριλαμβανομένης της οικονομικής της ανεξαρτησίας, τη νομική προσωπικότητά της, την κανονιστική εξουσία και ειδικότερα την εξουσία αυτής να εκδίδει νομικά δεσμευτικές πράξεις. Συνεπώς η ΕΚΤ αντιλαμβάνεται ότι το πλαίσιο που δημιουργείται από το σχέδιο Συντάγματος δεν συνεπάγεται οποιαδήποτε μεταβολή στην ουσία του ισχύοντος θεσμικού καθεστώτος τόσο της ΕΚΤ όσο και του ΕΣΚΤ, και ούτε σκοπεύει σε κάτι τέτοιο.
11. Η ΕΚΤ σημειώνει ότι το άρθρο I-29 υπάγεται στον τίτλο IV του σχεδίου Συντάγματος, ο οποίος φέρει την επικεφαλίδα «Τα όργανα της Ένωσης». Η ίδια αυτή επικεφαλίδα εμφανίζεται στο άρθρο I-18, όπου δεν συμπεριλαμβάνεται η ΕΚΤ. Συνεπώς, ενώ το σχέδιο Συντάγματος τοποθετεί την ΕΚΤ υπό τον τίτλο «Τα Όργανα της Ένωσης», η διάταξη που απαριθμεί τα όργανα της Ένωσης δεν συμπεριλαμβάνει την ΕΚΤ. Λόγω των συγκεκριμένων θεσμικών χαρακτηριστικών της, χρειάζεται να διαφοροποιηθεί η ΕΚΤ από τα «Όργανα της Ένωσης», πράγμα που δικαιολογεί και το γεγονός ότι το άρθρο I-18 δεν απαριθμεί την ΕΚΤ. Προκειμένου να ενισχυθεί η σαφήνεια, η συνοχή και η πληρότητα του θεσμικού της καθεστώτος, αν όχι για λόγους που αφορούν καθαρά τη διατύπωση του κειμένου, η ΕΚΤ θα ήθελε να προτείνει να αλλάξει η επικεφαλίδα του τίτλου IV και να γίνει «Το θεσμικό πλαίσιο της Ένωσης»· η διατύπωση αυτή (που προέρχεται από την επικεφαλίδα του κεφαλαίου I του τίτλου IV ως έχει), θα περιλάμβανε συνεπώς το σύνολο των θεσμικών οργάνων και οργανισμών, δηλαδή: i) τα Όργανα της Ένωσης (κεφάλαιο I), και ii) την ΕΚΤ, το Ελεγκτικό Συνέδριο και τα συμβουλευτικά όργανα (κεφάλαιο II). Ως αποτέλεσμα των ανωτέρω, η επικεφαλίδα του κεφαλαίου I θα πρέπει να γίνει «Τα Όργανα της Ένωσης», ώστε να συμφωνεί με την επικεφαλίδα του άρθρου I-18 του ίδιου κεφαλαίου. Με την κατά τα ανωτέρω αμοιβαία αντικατάσταση των επικεφαλίδων, η ΕΚΤ θα υπαγόταν στο «θεσμικό πλαίσιο της Ένωσης», χωρίς να συμπεριλαμβάνεται στην απαρίθμηση των «Οργάνων της Ένωσης». Τα Όργανα της Ένωσης θα υπάγονταν φυσικά στο «θεσμικό πλαίσιο της Ένωσης». Επιπλέον, το άρθρο I-29 σχετικά με την ΕΚΤ ασχολείται επίσης εκτενώς με το ΕΣΚΤ, και θα μπορούσε επίσης να αναφέρει το Ευρωσύστημα, εάν επρόκειτο να γίνει δεκτή η πρόταση που διατυπώνεται κατωτέρω στην παράγραφο 14. Το ανωτέρω άρθρο ορίζει την έννοια του ΕΣΚΤ/Ευρωσυστήματος, αναφέρει τα όργανα λήψεως αποφάσεων αυτών, και αναφέρεται στους στόχους και τα καθήκοντά τους. Για το λόγο αυτό, η ΕΚΤ προτείνει την αναφορά του ΕΣΚΤ και του Ευρωσυστήματος στην επικεφαλίδα του άρθρου I-29, μαζί με την ΕΚΤ.

Η ανεξαρτησία του ΕΣΚΤ

12. Η παράγραφος 3 του άρθρου I-29 θίγει το ζήτημα της ανεξαρτησίας της ΕΚΤ, συμπεριλαμβανομένης και της οικονομικής της ανεξαρτησίας. Ωστόσο, οι εθνικές κεντρικές τράπεζες (ΕθνΚΤ) των κρατών μελών, δηλαδή όλα τα μέλη του ΕΣΚΤ, είναι επίσης ανεξάρτητες σύμφωνα με το άρθρο III-80 του σχεδίου Συντάγματος. Συνεπώς, η ΕΚΤ θα δεχόταν με ικανοποίηση την εισαγωγή αναφοράς στην ανεξαρτησία των ΕθνΚΤ, στην παράγραφο 3 του άρθρου I-29. Αυτό μπορεί να πραγματοποιηθεί εάν η τρίτη πρόταση αντικατασταθεί από την ακόλουθη: «Η ΕΚΤ, οι εθνικές κεντρικές τράπεζες και κάθε μέλος των οργάνων λήψεως αποφάσεων των ιδρυμάτων αυτών ασκούν τις εξουσίες τους και εκτελούν τα καθήκοντα και τις υποχρεώσεις τους με πλήρη ανεξαρτησία». Κατά συνέπεια, η πρώτη πρόταση της παραγράφου 3 του άρθρου I-29 θα έπρεπε να αντικατασταθεί από την ακόλουθη: «Η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα είναι Όργανο με νομική προσωπικότητα και ανεξάρτητο στα οικονομικά του».

13. Η ΕΚΤ παρατηρεί ότι η ΕΚΤ στο άρθρο I-29 παράγραφος 3 ορίζεται ως «ανεξάρτητη», ενώ τόσο για την Επιτροπή (άρθρο I-25 παράγραφος 4) όσο και για το Ελεγκτικό Συνέδριο (άρθρο I-30 παράγραφος 3) χρησιμοποιείται η φράση «με πλήρη ανεξαρτησία». Η ΕΚΤ αντιλαμβάνεται τη διαφοροποίηση αυτή στην ορολογία ως καθαρά γλωσσικής φύσεως και ως μη αντανakλούσα κάποια ποιοτική διαφορά μεταξύ της ανεξαρτησίας που απολαύουν τα εν λόγω όργανα και αυτής που έχει χορηγηθεί στην ΕΚΤ, θα πρότεινε όμως για λόγους συνέπειας οι σχετικοί όροι να ευθυγραμμιστούν.

Το Ευρωσύστημα

14. Το αρκτικόλεξο «ΕΣΚΤ» δηλώνει δύο πραγματικότητες. Αφενός, το ΕΣΚΤ αναφέρεται στην ΕΚΤ και στις ΕθνΚΤ όλων των κρατών μελών της ΕΕ. Αφετέρου, και με την επενέργεια άλλων διατάξεων, το «ΕΣΚΤ» αναφέρεται επίσης στην ΕΚΤ και στις κεντρικές τράπεζες εκείνων μόνον των κρατών μελών της ΕΕ που έχουν υιοθετήσει το ευρώ. Η δεύτερη αυτή έννοια διαφέρει από την πρώτη, κατά το ότι περιλαμβάνει σε αυτή η αποκλειστική αρμοδιότητα για τη χάραξη και την άσκηση της νομισματικής πολιτικής, συμπεριλαμβανομένης της έκδοσης και συνολικής διαχείρισης του ευρώ, η διαχείριση των επίσημων συναλλαγματικών διαθεσίμων των κρατών μελών που έχουν υιοθετήσει το ευρώ, και η προώθηση της ομαλής λειτουργίας των συστημάτων πληρωμών. Οι ενέργειες που απαιτούνται για την άσκηση της ανωτέρω αρμοδιότητας απαιτούν υψηλό βαθμό εναρμόνισης των διαδικασιών, των μέσων και της υποδομής, καθώς και ένα ενιαίο όργανο λήψεως αποφάσεων, το οποίο να διαθέτει κανονιστική εξουσία.

Η συνθήκη ΕΕ δημιούργησε τις δύο αυτές πραγματικότητες με την εισαγωγή στη συνθήκη ΕΚ και στο καταστατικό άρθρων που κάνουν διάκριση μεταξύ των διατάξεων που εφαρμόζονται στη μία ή στην άλλη σύνθεση. Αυτή η νομοτεχνική προσέγγιση δεν εξυπηρετεί το σκοπό της σαφήνειας και της εύκολης κατανόησης της συνθήκης ΕΚ. Προκειμένου να καταστήσει διακριτή τη δεύτερη έννοια του «ΕΣΚΤ», το διοικητικό συμβούλιο υιοθέτησε και χρησιμοποιεί από το 1998 στην επικοινωνία του με το κοινό τον όρο «Ευρωσύστημα». Προκειμένου το Σύνταγμα

να καταστεί απλούστερο και πιο ευπρόσιτο στους Ευρωπαίους πολίτες, και το ευρύ κοινό να έρθει έτσι πιο κοντά στο θεσμικό πλαίσιο της Ένωσης, η ΕΚΤ θα πρότεινε η ιστορική αυτή μεταρρύθμιση που συντελείται με το σχέδιο Συντάγματος, να αποτελέσει την κατάλληλη ευκαιρία για την εισαγωγή του όρου «Ευρωσύστημα» στο Σύνταγμα. Αυτό θα μπορούσε να γίνει στο άρθρο I-29 παράγραφος 1, η δεύτερη πρόταση του οποίου θα μπορούσε να αντικατασταθεί από την ακόλουθη: «Η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα και οι εθνικές κεντρικές τράπεζες των κρατών μελών που έχουν υιοθετήσει το νόμισμα της Ένωσης, το ευρώ, αποτελούν το Ευρωσύστημα. Το Ευρωσύστημα ασκεί τη νομισματική πολιτική της Ένωσης». Η ορολογική αυτή τροποποίηση θα απαιτήσει τη θέσπιση γενικής διάταξης που να ορίζει ότι ως «ΕΣΚΤ» θα νοείται το «Ευρωσύστημα» στις διατάξεις εκείνες του Συντάγματος οι οποίες αναφέρονται στα καθήκοντα ή τις λειτουργίες που έχουν σχέση με το ευρώ ή στα κράτη μέλη που έχουν υιοθετήσει το ευρώ.

Ε. Διεθνής εκπροσώπηση του ευρώ

15. Τα άρθρα III-90 και III-228 του σχεδίου Συντάγματος πραγματεύονται τη διεθνή εκπροσώπηση του ευρώ. Η ΕΚΤ αντιλαμβάνεται ότι το σχέδιο Συντάγματος δεν στερεί, έστω και σιωπηρά, την ΕΚΤ από τις αρμοδιότητες που αυτή ήδη διαθέτει βάσει των νομισματικών καθηκόντων που ρητώς ανατέθηκαν στο ΕΣΚΤ από τη συνθήκη ΕΚ. Ωστόσο, επειδή το κείμενο του άρθρου III-90 δεν αναφέρει τις αρμοδιότητες του ΕΣΚΤ, συνιστάται, για λόγους σαφήνειας δικαίου να γίνει ρητή αναφορά αυτών. Για το σκοπό αυτό, η ΕΚΤ προτείνει να προστεθεί μια τέταρτη παράγραφος στο άρθρο III-90, η οποία να ορίζει ότι «Τα μέτρα που εγκρίνονται με βάση το παρόν άρθρο είναι σύμφωνα με τον καταμερισμό των αρμοδιοτήτων που προβλέπεται στα άρθρα III-71 και III-77», αντικατοπτρίζοντας έτσι τη διατύπωση του άρθρου 111 παράγραφος 4 της συνθήκης ΕΚ.

16. Σημαντικός αριθμός θεμάτων που παρουσιάζουν ιδιαίτερο ενδιαφέρον για την ΟΝΕ αποτελούν αντικείμενο συζήτησης όχι μόνον σε διεθνείς οργανισμούς, αλλά και στο πλαίσιο άτυπων πολυεθνικών ομάδων, πολλές από τις οποίες αποτελούν φορείς καθορισμού προτύπων για τις χρηματοπιστωτικές αγορές (π.χ. G-10 κ.λπ.). Προκειμένου να καταστεί σαφές ότι το πεδίο εφαρμογής του άρθρου III-90 εκτείνεται και στις ανωτέρω ομάδες, η ΕΚΤ θα ήθελε να προτείνει να χρησιμοποιηθεί, στις παραγράφους 1 και 3 του άρθρου III-90 του σχεδίου Συντάγματος, εκτός από τη λέξη «διασκέψεις» και η λέξη «φόρουμ».

17. Προκειμένου το άρθρο III-90 του σχεδίου Συντάγματος να καταστεί πιο ακριβές, η ΕΚΤ θα σύστηνε την προσθήκη της λέξης «νομισματικών» στη φράση «διεθνών οικονομικών οργανισμών». Επιπλέον, προκειμένου να αντιμετωπιστεί η ασυνέπεια που υπάρχει μεταξύ των παραγράφων 1 και 3 του άρθρου III-90, η ΕΚΤ θα ήθελε να συστήσει είτε την παρεμβολή της έκφρασης «μετά από διαβούλευση με την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα» στην παράγραφο 3 ή την διαγραφή της φράσης «μετά από πρόταση της επιτροπής», αφού «Εφαρμόζονται σχετικά οι διαδικαστικές διατάξεις (της παραγράφου) 1 ...» και οι μόνες διαδικαστικές διατάξεις της εν λόγω παραγράφου είναι η πρόταση της επιτροπής και η διαβούλευση με την ΕΚΤ.

ΣΤ. Λοιπές διατάξεις που επηρεάζουν το θεσμικό καθεστώς της ΕΚΤ

18. Το άρθρο I-59 του σχεδίου Συντάγματος περιέχει μία δέσμη νέων κανόνων σχετικά με την εθελούσια αποχώρηση από την Ένωση, και ειδικότερα, απαιτεί μία συμφωνία αποχώρησης «που καθορίζει τις λεπτομέρειες της αποχώρησης» και οργανώνει την κατανομή των αρμοδιοτήτων και τις διαδικασίες στο πλαίσιο της Ένωσης. Στο μέτρο που οι εν λόγω λεπτομέρειες αποχώρησης εμπίπτουν στους τομείς αρμοδιότητας της ΕΚΤ, η ΕΚΤ αντιλαμβάνεται ότι θα συμπράττει πλήρως με το Συμβούλιο των Υπουργών στη σχετική διαδικασία.
19. Η ΕΚΤ αναγνωρίζει την επιλογή που γίνεται στο σχέδιο Συντάγματος να καταστεί η «συνήθης νομοθετική διαδικασία» (σήμερα η «διαδικασία συναπόφασης») ο βασικός κανόνας υιοθέτησης νομοθετικών κειμένων, κατά την οποία συμμετέχει πλήρως το Κοινοβούλιο και απαιτείται ψηφοφορία με ειδική πλειοψηφία στο Συμβούλιο. Η ΕΚΤ παρατηρεί ότι το σχέδιο Συντάγματος υπάγει πλέον τη θέσπιση συγκεκριμένων νομοθετικών κανόνων που αφορούν το θεσμικό πλαίσιο της ΟΝΕ στη νομοθετική διαδικασία, όπως την ανάθεση στην ΕΚΤ ειδικών καθηκόντων σχετικά με τις πολιτικές που αφορούν την προληπτική εποπτεία των πιστωτικών ιδρυμάτων (άρθρο III-77 παράγραφος 6) και την απλοποιημένη τροποποίηση του καταστατικού (άρθρο III-79 παράγραφος 5), ενώ διατηρεί την «κοινή συμφωνία» σε άλλους τομείς, για παράδειγμα όσον αφορά το διορισμό των μελών της εκτελεστικής επιτροπής.
20. Τα άρθρα III-88 και III-89 του σχεδίου Συντάγματος αναφέρονται στην Ευρωμάδα, για την οποία συντάχθηκε ένα νέο πρωτόκολλο το οποίο και θα προσαρτηθεί στο Σύνταγμα. Η ΕΚΤ δέχεται με ικανοποίηση το γεγονός ότι το Σύνταγμα ιδρύει την Ευρωμάδα, συμφώνως προς τα συμπεράσματα του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου του Λουξεμβούργου της 12ης και 13ης Δεκεμβρίου 1997. Λαμβάνοντας υπόψη ότι το σχέδιο Συντάγματος αναγνωρίζει την Ευρωμάδα, η ΕΚΤ θα ήθελε να δηλώσει ότι αντιλαμβάνεται τη διατύπωση του άρθρου 1 του πρωτοκόλλου σχετικά με την Ευρωμάδα ως μη θίγουσα τα καθήκοντα και τις αρμοδιότητες του ΕΣΚΤ, όπως περιγράφονται στο σχέδιο Συντάγματος.

Ζ. Το κριτήριο σύγκλισης της συναλλαγματικής ισοτιμίας

21. Το άρθρο III-92 παράγραφος 1 στοιχείο γ) του σχεδίου Συντάγματος αναφέρεται ως ακολούθως στο κριτήριο της συναλλαγματικής ισοτιμίας: «τήρηση των κανονικών περιθωρίων διακύμανσης που προβλέπονται από τον μηχανισμό συναλλαγματικών ισοτιμιών επί δύο τουλάχιστον χρόνια, χωρίς υποτίμηση του νομίσματος έναντι του ευρώ». Το ανωτέρω κείμενο αναπαράγει τη διατύπωση του άρθρου 121 της συνθήκης ΕΚ, αλλά διαγράφει την αναφορά στο ευρωπαϊκό νομισματικό σύστημα (ΕΝΣ), το οποίο δεν υφίσταται πλέον. Ωστόσο, η κατά τα ως άνω διαγραφή μπορεί να οδηγήσει στο συμπέρασμα ότι η φράση «τήρηση των κανονικών περιθωρίων διακύ-

μανσης που προβλέπονται από τον μηχανισμό συναλλαγματικών ισοτιμιών» θα μπορούσε στο εξής λογικά μόνο να εννοηθεί ότι αναφέρεται στο κανονικό περιθώριο διακύμανσης $\pm 15\%$ του νέου μηχανισμού συναλλαγματικών ισοτιμιών (ΜΣΙ II). Η ανωτέρω ερμηνεία δεν θα συμφωνούσε με τον τρόπο κατά τον οποίο εφαρμόστηκε στο παρελθόν το κριτήριο της συναλλαγματικής ισοτιμίας, όπου είχε ληφθεί δεόντως υπόψη το γεγονός ότι, όταν συντάχθηκε το άρθρο 121 (αρχικά άρθρο 109I), τα κανονικά περιθώρια διακύμανσης του μηχανισμού συναλλαγματικών ισοτιμιών (ΜΣΙ) ήταν $\pm 2,25\%$.

Για λόγους σαφήνειας δικαίου, και για την ίση μεταχείριση των πρώην, των νυν και των μελλοντικών μελών του ΜΣΙ II, η ΕΚΤ θα επιθυμούσε να προτείνει την ακόλουθη τροποποίηση του άρθρου III-92 παράγραφος 1 στοιχείο γ): ~~«τήρηση των κανονικών περιθωρίων διακύμανσης που προβλέπονται από τον συμμετοχή στον μηχανισμό συναλλαγματικών ισοτιμιών επί δύο τουλάχιστον χρόνια, χωρίς σοβαρή ένταση, ιδίως χωρίς υποτίμηση του νομίσματος έναντι του ευρώ».~~

Στο πρωτόκολλο σχετικά με τα κριτήρια σύγκλισης περιλαμβάνεται ήδη αναφορά στην ανάγκη να αποφεύγεται η «σοβαρή ένταση». Αυτή χρησίμευσε ως βάση για την εφαρμογή — στις εκδόσεις σύγκλισης της ΕΚΤ και τις αξιολογήσεις της Επιτροπής — του κριτηρίου της συναλλαγματικής ισοτιμίας σύμφωνα με το σκοπούμενο πεδίο εφαρμογής αυτού.

Η παρούσα γνώμη συντάχθηκε θεωρώντας δεδομένο ότι το πρωτόκολλο σχετικά με τα κριτήρια σύγκλισης που αναφέρονται στο άρθρο 121 της συνθήκης ΕΚ θα προσαρτηθεί στο Σύνταγμα χωρίς να υποστεί μεταβολές στην ουσία του.

Η. Προτάσεις σχετικά με τη διατύπωση του κειμένου

22. Στην παράγραφο 3 του άρθρου III-91 η ΕΚΤ θα πρότεινε να βελτιωθεί το κείμενο με την αντικατάσταση της φράσης «σύμφωνα με το κεφάλαιο IX» με τη φράση «σύμφωνα με τους όρους που καθορίζονται στο κεφάλαιο IX».
23. Στη δεύτερη πρόταση του άρθρου III-278 στοιχείο δ) του σχεδίου Συντάγματος, η λέξη «Συμβούλιο» θα πρέπει να αντικατασταθεί από τη φράση «Διοικητικό Συμβούλιο», για την αποφυγή σύγχυσης με το Γενικό Συμβούλιο της ΕΚΤ.

Η παρούσα γνώμη θα δημοσιευθεί στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης* και στην ιστοσελίδα της ΕΚΤ.

Φραγκφούρτη, 19 Σεπτεμβρίου 2003.

Ο πρόεδρος της ΕΚΤ

Willem F. DUISENBERG

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Προτάσεις της ΕΚΤ που αφορούν στη σύνταξη του κειμένου

Άρθρο I-3: «Η Ένωση εργάζεται για τη βιώσιμη ανάπτυξη της Ευρώπης με γνώμονα μια ισόρροπη και μη πληθωριστική μεγέθυνση ...».

Μέρος I, τίτλος IV, επικεφαλίδα: ~~«Τα Όργανα της Ένωσης»~~ «Το Θεσμικό Πλαίσιο της Ένωσης»

Μέρος I, τίτλος IV, κεφάλαιο I, επικεφαλίδα: ~~«Θεσμικό Πλαίσιο»~~ «Τα Όργανα της Ένωσης»,

Άρθρο I-29, επικεφαλίδα: «Η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα, το Ευρωπαϊκό Σύστημα Κεντρικών Τραπεζών και το Ευρωσύστημα».

Άρθρο I-29 παράγραφος 1: «Η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα και οι εθνικές κεντρικές τράπεζες αποτελούν το Ευρωπαϊκό Σύστημα Κεντρικών Τραπεζών. Η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα και οι εθνικές κεντρικές τράπεζες των κρατών μελών που έχουν υιοθετήσει το νόμισμα της Ένωσης, το ευρώ, αποτελούν το Ευρωσύστημα. Το Ευρωσύστημα ασκεί τη νομισματική πολιτική της Ένωσης».

Άρθρο I-29 παράγραφος 3 πρώτη πρόταση: «Η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα είναι Όργανο με νομική προσωπικότητα και ανεξάρτητο στα οικονομικά του».

Άρθρο I-29 παράγραφος 3 τρίτη πρόταση: ~~«Κατά την άσκηση των εξουσιών της και στα οικονομικά της, η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα είναι ανεξάρτητη. Η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα, οι εθνικές κεντρικές τράπεζες και κάθε μέλος των οργάνων λήψεως αποφάσεων των ιδρυμάτων αυτών ασκούν τις εξουσίες τους και εκτελούν τα καθήκοντα και τις υποχρεώσεις τους με πλήρη ανεξαρτησία».~~

Άρθρο III-90 παράγραφος 1: «Για να εξασφαλιστεί η θέση του ευρώ στο διεθνές νομισματικό σύστημα, το Συμβούλιο των Υπουργών, αποφασίζοντας μετά από πρόταση της Επιτροπής και διαβούλευση με την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα, εκδίδει ευρωπαϊκή απόφαση που καθορίζει κοινές θέσεις σχετικά με θέματα που παρουσιάζουν ιδιαίτερο ενδιαφέρον για την οικονομική και νομισματική ένωση στα πλαίσια των αρμόδιων διεθνών νομισματικών και οικονομικών οργανισμών, ~~και~~ διασκέψεων και φόρουμ».

Άρθρο III-90 παράγραφος 3: «Το Συμβούλιο των Υπουργών, μετά από πρόταση της Επιτροπής και διαβούλευση με την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα, μπορεί να εγκρίνει τα ενδεδειγμένα μέτρα για την εξασφάλιση ενιαίας εκπροσώπησης στα πλαίσια των αρμόδιων διεθνών νομισματικών και οικονομικών οργανισμών, ~~και~~ διασκέψεων και φόρουμ. Εφαρμόζονται σχετικά οι διαδικαστικές διατάξεις ~~των παραγράφων 1 και~~ της παραγράφου 2.»

Άρθρο III-90, νέα (τέταρτη) παράγραφος: «Τα μέτρα που εγκρίνονται με βάση το παρόν άρθρο είναι σύμφωνα με τον καταμερισμό των αρμοδιοτήτων που προβλέπεται στα άρθρα III-71 και III-77.»

Άρθρο III-91 παράγραφος 3: «σύμφωνα με τους όρους που καθορίζονται στο κεφάλαιο IX ...».

Άρθρο III-92 παράγραφος 1 στοιχείο γ): «τήρηση των κανονικών περιθωρίων διακύμανσης που προβλέπονται από τον συμμετοχή στον μηχανισμό συναλλαγματικών ισοτιμιών επί δύο τουλάχιστον χρόνια, χωρίς σοβαρή ένταση, ιδίως χωρίς υποτίμηση του νομίσματος έναντι του ευρώ».

Άρθρο III-278 στοιχείο δ): «την εκτέλεση εκ μέρους των εθνικών κεντρικών τραπεζών των υποχρεώσεων που απορρέουν από το Σύνταγμα και το καταστατικό του Ευρωπαϊκού Συστήματος Κεντρικών Τραπεζών και της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας. Το Διοικητικό Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας διαθέτει [...] τις εξουσίες ...».